

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 4P/12/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8622200595
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2022:8622200595.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom Mgr. Tomášom Sarakom vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti A. B., nar. XX.XX.XXXX a A. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stropkov, deti rodičov C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX E. zastúpenej Centrom právnej pomoci určeným advokátom JUDr. Ivom Babjakom, so sídlom Sovietskych hrdinov 200/33, 089 01 Svidník a A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, XXX XX F., Česká republika o návrhu matky na zvýšenie výživného takto

rozhodol:

Mení rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 7P/25/2018-42 zo dňa 30.04.2018 vo výroku o výživnom tak, že z v y š u j e výživné zo strany otca pre maloletú A. B. zo sumy 90,- eur mesačne na sumu 140,- eur mesačne počnúc dňom 01.07.2022.

Mení rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 5P/34/2020-29 zo dňa 11.09.2020 vo výroku o výživnom tak, že z v y š u j e výživné zo strany otca pre maloletého A. B. zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 110,- eur mesačne počnúc dňom 01.07.2022.

Bežné výživné je splatné k rukám matky maloletých detí do 20. dňa v mesiaci vopred.

Dlh na výživnom za dobu od 01.07.2022 do 31.10.2022 pre maloletú A. B. vo výške 80,- eur a pre maloletého A. B. vo výške 80,- eur je otec povinný zaplatiť v lehote do 30.11.2022.

V prevyšujúcej časti návrh matky z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Matka maloletých sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 12.04.2022 domáhala zmeny rozhodnutí, ktorými bolo naposledy rozhodované o výživnom na maloleté deti, a to zvýšenia výživného pre maloletú A. naposledy upraveného rozsudkom Okresného súdu Svidník sp.zn.7P/25/2018 zo dňa 30.04.2018 zo strany otca zo sumy 90,-eur mesačne na sumu 150,-eur mesačne a zvýšenia výživného pre maloletého A. naposledy upraveného rozsudkom Okresného súdu Svidník sp.zn.5P/34/2020 zo dňa 11.09.2020 zo strany otca zo sumy 70,-eur mesačne na sumu 120,-eur mesačne odo dňa podania návrhu.

2. Svoj návrh odôvodňovala tým, že s otcom maloletých žila ako s druhom od roku 2011 do marca 2016, pričom z tohto vzťahu pochádza dcéra A. a syn A., ku ktorému otec priznal otcovstvo. Uviedla, že otec v marci 2016 odišiel za prácou do Českej republiky, odvtedy domov už neprišiel, len jej telefonicky oznámil, že sa už nevráti, lebo si tam našiel novú známosť s ktorou chce žiť. Matka uviedla, že nakoľko nikde nepracuje, musela ukončiť nájom vo Svidníku a odsťahovať sa do obce Tokajík, kde teraz žije s maloletými deťmi v dome svojej babky, pričom dostáva len rodinné prídavky na maloleté deti vo výške 51,76 eur, iné príjmy nemá, nepoberá ani dávku v hmotnej núdzi. Mesačné náklady spojené výchovou a výživou detí sú podľa matky na stravu 300,-eur, na lieky 15,-eur, na ošatenie a obuv 50,-eur, na hygienu a drogériu 10,-eur, na plyn 15,-eur a na TV a internet 18,-eur. Finančne jej pomáhajú jej babka, o ktorú sa stará a strýko, ktorý jej nezištne pomôže, keď ho o to požiada. Ona keď môže, príležitostne sa zamestná na verejnoprospešných prácach. V návrhu uviedla, že maloletá A. chodí do 4.ročníka základnej školy v Stropkove, od septembra nastúpi na druhý stupeň základnej školy. Maloletý A. chodí do škôlky do Lomného, od 1.9 nastúpi do základnej školy, čím sa jej zvýšia náklady na deti. Matka uviedla, že otec detí je zamestnaný, naposledy pracoval v obchodnej spoločnosti MI-Tec CZ s.r.o. G. B. s príjmom cca 1.500,-eur mesačne. V súčasnej dobe prispieva na výživu maloletej A. sumou 90,-eur a na maloletého A. sumou 70,-eur. Matka poukazujúc na § 62 a § 78 Zákona o rodine a tvrdiac, že pomery účastníkov sa zmenili navrhla zvýšiť výživné zo strany otca u maloletej A. na sumu 150,-eur mesačne a u maloletého A. na sumu 120,-eur mesačne.

3. Otec maloletých detí sa k návrhu vyjadril písomne tak, že vzhľadom na zlú ekonomickú situáciu, ceny potravín, navýšenie ceny energií o 150 % a tiež ceny pohonných hmôt nebude sa môcť konať vo Svidníku zúčastňovať osobne, nakoľko by musel absolvovať 1000 km cesty, čo by ho na pohonných hmotách stálo 5.000,-Kč, čo sú jeho mesačné výdavky na dochádzanie do práce. K tvrdeniam matky uviedol, že tie sa nezakladajú na pravde. Z bytu vo Svidníku sa do Tokajíka sťahovali spoločne, pretože po jeho návrate z práce z Talianska boli z bytu vyhodení kvôli bujarým večierkom matky detí s neprispôsobivými občanmi, hoci tam mala maloleté dieťa. Pracovať do Čiech odišiel v januári 2016 a v marci 2016 stretol svoju novú partnerku. Do júna jazdil do Tokajíka, kde bývali, nemal v úmysle opustiť rodinu, ale spolužitie s matkou detí bolo ďalej neúnosné. Len samé dlhy, exekúcie, všetky peniaze rozhádzala a o nejakej idylke nemohla byť ani reč. Uviedol, že celé roky výživné riadne platí, ale keď bol párkrát na Slovensku a chcel si deti zobrat, väčšinou mu ich matka odoprela, žiadal aj na súde, aby deti u neho trávili letné prázdniny, keď ich delí taká diaľka, čo pri nesúhlase matky bolo zamietnuté. Podľa otca matka šíri o ňom na sociálnych sieťach klamstvá, že sa o deti nezaujíma, že neplatí výživné, žobre u rôznych nadačných fondov a očierňuje ho. Deti videl naposledy koncom roka 2021, deti ho poznali, súhlasili, že spolu pôjdu do Stropkova na nákupy, kde A. kúpil topánky, A. chcel kúpiť aktovku, ktorú ten odmietol, lebo nebola značková a nebolo na nej auto. Nakúpil im tiež ovocie, sladkosti, minerálky a nejaké drobnosti, všetko asi za 160,-eur, čo matka nezmenila. Poukázal na to, že rodičia nemajú len rovnaké povinnosti, ale aj práva a právo na deti mu doposiaľ bolo odopierané. Matka podľa neho nemá na deti dobrý vplyv. Otec uviedol, že jeho mesačné náklady sú nasledovné. Na pohonné hmoty 5.000,-Kč, keďže býva na dedine a do práce dochádza 40 km denne, mesačne je to 800 km. 550,-Kč ho stojí telefón, ktorý potrebuje kvôli svojej práci, 6.000,-Kč ho stoja raňajky a obedy v práci (300,-Kč denne keďže pracuje v teréne), ďalej má výdavky na ošatenie, obuv, na hygienické potreby cca 500,-Kč, na bývanie, t.j. internet, televíziu, plyn, elektrinu a ďalšie náklady domácnosti platia s partnerkou na polovicu každý 8.000,-Kč a každý 4.000,-Kč na stravu. Teda na bývanie prispieva sumou 8.000,-Kč a na stravu sumou 4.000,-Kč. Jeho práca je sezónna, takže pracuje do konca novembra a znova do práce nastupuje v apríli, od decembra do apríla je na úrade práce, preto počas ôsmich mesiacov, kedy je zamestnaný musí si odkladať a sporiť peniaze na dobu, kedy bude na úrade práce, aby mohol deťom riadne prispievať na výživu. Tvrdil, že rodičia majú rovnakú vyživovaciu povinnosť, doposiaľ platil 160,-eur mesačne, matka poberá prídavky na deti 51,76 eur, čo je 211,76 eur a náklady má 408,-eur. Keďže na výživu detí prispieva matka nevie, ale keďže deti sú v školskom veku, nič jej nebráni chodiť do práce tak ako chodí on. Uviedol, že je ochotný platiť mesačne na deti 210,-eur, čo je viac ako polovica nákladov, ktoré matka uvádza. Viac si dovoliť nemôže, od júla sa opäť zvyšujú zálohy na elektrinu, na plyn, matka má rovnakú vyživovaciu povinnosť ako on. Navrhol aby súd rozhodol tak, že zvýši výživné na maloletú A. na sumu 120,-eur mesačne a na maloletého A. na sumu 90,-eur mesačne s tým, že takú sumu výživného od júla 2022 matke detí aj sám bude posielat.

4. Matka vo svojom stanovisku k vyjadreniu otca uviedla, že trvá na návrhu v celom rozsahu, žiada zvýšiť na výživné na sumu 150,-eur u dcéry A. a na sumu 120,-eur u syna A. z dôvodu, že syn nastúpi od

septembra do školy, s čím má zvýšené náklady, napríklad na kúpu tašky, peračníka, ďalších školských pomôcok, ktoré nedokáže sama zaplatiť. Uviedla, že toho času je nezamestnaná, pred pandémiou pracovala na verejnoprospešných prácach, teraz nepracuje nikde. Stará sa o starú mamu, ktorá jej finančne pomáha z dôchodku, keďže ona nemá žiaden príjem, poberá len prídavky na deti. Otec výživné platí pravidelne, nad rámec výživného neplatí. S otcom navrhovaným zvýšením výživného nesúhlasí, nakoľko všetko sa zvyšuje, napr. cestovné, keďže deti do školy dochádzajú autobusom, zvyšujú sa energie, obedy v škole. Príjem otca podľa nej postačuje na platenie žiadaného výživného. Nesúhlasí s vyjadrením otca, že vykonáva sezónne práce, pretože v jeho pracovnej zmluve je uvedené, že zamestnaný je ako stavebný robotník. Žiadala vykonať dokazovanie k výške mzdy otca detí.

5. Kolízny opatrovník po prešetrení rodinných pomerov u matky vo svojej správe zo dňa 3.10.2022 uviedol, že matka s maloletými deťmi býva v trojizbovom byte v obci Tokajík, ktorý jej poskytla jej rodina žijúca vo Svidníku. V čase šetrenia v domácnosti bolo upratané a čisto, s dostatkom potravín a čistého oblečenia. Matka uviedla, že s otcom detí nekomunikujú, naposledy bol u nich pred Vianocami 2021, kedy deti navštívil po 4 rokoch s 20,-eurami a ovocím. Otec nekúpil deťom školské potreby, ani nábytok, neprispieva na cestovné. Matke pomáhajú rodičia a jej babka žijúca o tri domy ďalej. Matka je evidovaná ako uchádzač o zamestnanie, v septembri 2022 mala nastúpiť do práce, ale práca ani ako výpomoc do kuchyne jej nevyšla. Na zimu má nachystané drevo. Deti chodia do školy na ZŠ Mlynská do Stropkova ráno autobusom, naspäť po nich chodí matka, keďže maloletá A. má viac hodín ako maloletý A. a nechce ho púšťať samého na autobusovú zastávku, lebo treba ísť cestu, deti preto nenavštevujú školský klub detí. Otec si súdom určenú vyživovaciu povinnosť plní, nad jej rámec deťom neprispieva, na Vianoce, narodeniny, meniny nekupuje deťom nič.

6. Na prejednanie veci nariadil súd pojednávanie na ktoré sa otec maloletých detí napriek riadnemu a včasnému predvolaniu doručenému mu dňa 05.10.2022 nedostavil. Neúčast' na pojednávaní ospravedlnil zlou ekonomickou situáciou a vysokými nákladmi na pohonné hmoty na cestu na pojednávanie. O odročenie pojednávania nežiadal. V súlade s ust. § 180 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP preto súd pojednávanie vykonal v neprítomnosti otca, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávania v zmysle § 183 a § 184 CSP. Otec vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu pred pojednávaním uviedol, že dňa 30.11.2022 mu končí pracovná zmluva a opäť bude na úrade práce za pár korún. Tvrdil, že od júla 2022 matke posielal na deti sumu 210,-eur, čo je o 50,-eur viac ako ma súdom určené. Vyššiu sumu si dovoliť v súčasnej situácii nemôže. Poukázal na to, že aj matka má povinnosť finančne sa podieľať na nákladoch detí, čo nerobí. Deti chodia do školy, preto jej nič nebráni chodiť do práce.

7. Matka na pojednávaní trvala na zvýšení výživného v zmysle návrhu. Podľa matky z dokladov o príjme otca je zrejmé, že ten zarába v zamestnaní cca 1.600,-eur mesačne, v období keď je nezamestnaný poberá podporu viac ako 600,-eur mesačne, čo je omnoho vyšší príjem ako má ona, pričom zároveň nie je zrejmé, čo mu bráni zamestnať sa na celý rok. Podľa matky sú otcom tvrdené náklady na cestu do zamestnania premrštené, ak chodí do práce mesačne 800,-km, to ho nemôže stáť 200,-eur. Otec žije s družkou, preto sa spoločne podieľajú na nákladoch. Navrhované zvýšenie výživného považuje matka za dôvodné a opodstatnené, keď už len od doby podania návrhu sa podstatne zdvihli ceny a náklady. Súd má podľa nej vychádzať zo stavu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, aktuálne je otec zamestnaný, ak vie, že od decembra bude nezamestnaný, tak má už teraz robiť všetko pre to, aby si prípadne našiel na tú dobu zamestnanie. Príjem otca umožňuje požadované zvýšenie, aj mzdy v ČR budú nepochybne do budúcnosti rásť. Žiadala vyhovieť návrhu v celom rozsahu a zvýšiť výživné počnúc od 1.7.2022. H. A. do školy nastúpil od septembra, ale výdavky s tým spojené bolo treba hradíť už skôr.

8. Pri svojom výsluchu na pojednávaní matka uviedla, že zamestnať sa nemohla preto, lebo 2 roky bol I., deti mala doma, Janka sa učila z domu, a nakoľko žije s nimi sama, nemá ich s kým nechať. Po nástupe A. do školy pýtala sa ohľadom zamestnania, ale keď mala záujem pracovať ako výpomoc v kuchyni na 4 hodiny, nechceli ju zamestnať. Bola sa pýtať na prácu aj v Tesle v Stropkove, ale tam sa pracuje na smeny, preto nemohla tam nastúpiť, nemá s kým nechať deti, z Tokajíka do Stropkova to deti majú 15 km, sú tam od 08.00 do 15-tej hodiny a ona na čas, kým sú v škole si zamestnanie nájsť nevedela. Matka výdavky na deti vyčíslila tak, že ide o sumu 30,-eur mesačne na cestovné na každé dieťa, na obedy pre A. platí 28,-eur a pre A. 25,-eur, ZRPŠ je po 20,-eur, triedny fond je po 5,-eur, zošity na anglický jazyk sú po 8,50 eur a rapídne hore išla aj strava, oblečenie, deti potrebujú do školy desiatu, vodu. Deťom musela kupovať obuv, 2x botasky, 2x trámky na telesnú, 2x papuče, ďalej sú to náklady na hygienu,

prášok, šampón. Dcére by bolo treba strojček na zuby, mohol by otec zaplatiť aspoň ten, keďže okrem zasielaného výživného neprispieva deťom ničím, hoci dokázal zaplatiť si testy DNA ohľadne A., keď tvrdil, že to nie je jeho syn. Matka uviedla, že v lete privyrábala si prácami pre obec, kosila, maľovala ploty, dostávala za to 66,-eur a pomáha jej rodina. Dávky v hmotnej núdzi nepoberá, v minulosti, ešte pred I. poberala opatrovateľský príspevok na babku, cca 200,-eur mesačne.

9. Kolízny opatrovník na pojednávaní k návrhu matky na zvýšenie výživného vyjadril sa tak, že pripája sa k tomuto návrhu, nakoľko potreby detí sa zvýšili a má za to, že je v možnostiach otca platiť vyššie výživné. Navrhol rozhodnúť v zmysle podaného návrhu. Výživné navrhol zvýšiť od 01.07.2022.

10. Súd sa oboznámil s obsahom návrhu a všetkých písomných vyjadrení účastníkov, vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením sa s obsahom všetkých účastníkmi predložených listinných dôkazov a spisov Okresného súdu Svidník sp.zn.5P/34/2020 a 7P/25/2018, pričom pri zisťovaní skutočného stavu veci zistil nasledovné.

11. Rodičmi maloletých detí A. a A. B. sú C. D. a A. B., ako vyplýva z predložených rodných listov detí, pričom iné spoločné deti rodičia nemajú a nebolo zistené, ani tvrdené, žeby okrem vyživovacej povinnosti k týmto maloletým deťom mali inú, ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

12. Z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 30.04.2018, č. k. 7P/25/2018-42 súd zistil, že uvedeným rozsudkom bol zmenený rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 08.11.2016, sp.zn.4P/35/2016 vo výroku o výživnom tak, že bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej sa výživné zo strany otca na maloletú A. zvýšilo od právoplatnosti rozsudku zo sumy 50,-eur na sumu 90,-eur mesačne s tým, že splatné bude vždy do 15.dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.05.2018.

13. Vychádzajúc z obsahu spisu Okresného súdu Svidník sp.zn.XP/XX/XXXX maloletá A. v tom čase bola škôlkarka, bola pred nástupom do školy, kam nastupovala v septembri 2018. Matka s deťmi už v tom čase bývala v Tokajíku, pričom poberala rodičovský príspevok na maloleté deti vo výške 214,70 eur, s rodinnými prídavkami na deti bol príjem matky v tom čase 262,06 eur, iný príjem nemala. Maloletá A. v tom čase chodila do škôlky v Turanoch nad Ondavou, za škôlku matka platila 50,-eur, zdravotný stav maloletej bol dobrý. Matka uvádzala výdavky za elektrinu 30,-eur, za plyn 15,-eur, za vodu 20,-eur, za drevo 500,-eur ročne. Otec maloletej už v tom čase žil v Českej republike kde pracoval pre spoločnosť Mi-Tec CZ s.r.o. so sídlom Horní Benešov, podľa predloženej pracovnej zmluvy išlo o pracovný pomer na dobu určitú od 01.09.2017 do 28.02.2018. Pracoval na pracovnej pozícii „pomocné práce s miestom výkonu práce v G. B.“ Dohodnutým miestom pravidelného pracoviska pre účely cestovných náhrad bola adresa C. XXX, G. B.. Podľa predloženého mzdového listu otca bol jeho priemerný mesačný príjem za odpracované obdobie šiestich mesiacov v roku 2017 (január, február, september až december) vo výške 16.398,- Kč. Podľa výpovede otca na pojednávaní v tom čase býval v rodinnom dome, ktorý patril jeho priateľke, bývala tam s nimi jeho matka a priateľkina dcéra. Príjem priateľky bol cca 18.000 Kč mesačne. Uviedol, že platí hypotéku na bývanie, výdavky na cestu do práce, za plyn platil cca 3.400 Kč, elektrinu asi 1.200 Kč.

14. Z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 11.09.2020, č. k. 5P/34/2020-29 súd zistil, že uvedeným rozsudkom bol zmenený rozsudok Okresného súdu Svidník zo dňa 08.11.2016, č.k.XP/XX/XXXX-XX vo výroku o výživnom tak, že bola schválená dohoda rodičov, v zmysle ktorej sa výživné zo strany otca na maloletého A. zvýšilo od 01.09.2020 do budúca na sumu 70,-eur mesačne s tým, že splatné bude vždy do 20.dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 29.09.2020.

15. Vychádzajúc z obsahu spisu Okresného súdu Svidník sp.zn.5P/34/2020 maloletý A. v tom čase bol škôlkar, v septembri 2020 nastupoval do predškolskej prípravky do Turan nad Ondavou, čím matka odôvodňovala zvýšenie výdavkov. Matka detí v tom čase poberala dávky v hmotnej núdzi vo výške 82,70 eur mesačne a rodinné prídavky 49,90 eur mesačne, okrem toho výživné na dcéru A. vo výške 90,-eur mesačne. Matka uvádzala výdavky za stravu 150,-eur, oblečenie a obuv 40,-eur, drogériu, lieky, hygienické potreby 30,-eur, elektrinu 25,-eur, na školu 10,-eur, drevo na kúrenie, vodu 40,-eur. Otec maloletého v tom čase žil v Českej republike kde pracoval pre spoločnosť KARETA s.r.o. Bruntál, podľa predloženého potvrdenia zamestnávateľa o mzde (čl.28 spisu 5P/34/2020) jeho priemerný mesačný príjem za obdobie od marca 2020 do júla 2020 bol vo výške 17.771,83 Kč, avšak ten bol skreslený tým, že vychádzal z odpracovaných len dvoch dní v mesiaci marec 2020. Vychádzajúc teda z príjmu otca pri

riadne celých odpracovaných mesiacoch (apríl až júl 2020) bol jeho priemerný mesačný príjem v tom čase 25.921 Kč.

16. Matka tu podaným návrhom sa teda domáhala zmeny rozhodnutí, ktorými bolo naposledy rozhodované o výživnom pre maloleté deti, a to zvýšenia výživného zo strany ich otca.

17. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

18. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

19. Podľa § 62 ods.1, 2 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

21. Podľa § 77 ods.1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

22. Pri rozhodovaní o návrhu na zmenu rozhodnutia o výživnom je potrebné porovnať okolnosti, z ktorých súd vychádzal pri určení výživného v čase posledného rozhodovania o výživnom a okolnosti, aké sú v čase rozhodovania o návrhu na zmenu výživného, čo je rozhodujúce pre posúdenie, či došlo alebo nedošlo od posledného rozhodovania o výživnom ku podstatnej zmene pomerov, tak na strane rodičov ako aj dieťaťa. Je preto vždy potrebné porovnať okolnosti, ktoré boli rozhodujúce pre určenie výživného v čase posledného rozhodovania o výživnom a v období, kedy sa koná o návrhu na zmenu výživného. Nie je rozhodujúce to, či výživné, ktoré bolo naposledy určené bolo primerané, rozhodujúce je iba či došlo alebo nedošlo od doby posledného rozhodovania o výživnom k zmene pomerov. Za podstatnú zmenu pomerov ustálená súdna prax považuje prechod na vyšší stupeň školskej dochádzky, prípravu na budúce povolanie štúdiom na strednej škole, či vysokej škole, zhoršenie zdravotného stavu. U rodičov je to zhoršenie alebo zlepšenie majetkových pomerov, zvýšenie, prípadne zníženie príjmu, zmena v počte vyživovaných osôb a podobne. Je potrebné prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného vtedy, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s pomermi v čase vyhlásenia posledného rozsudku. Teda nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné bolo primerané, resp. že doterajšie výživné je neprimerané.

23. V čase posledného rozhodovania súdu o výživnom na maloletú A. rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 30.04.2018 táto mala 6 rokov, chodila do škôlky. Od poslednej úpravy tak uplynuli viac ako 4 roky. V súčasnosti maloletá má 10 rokov, chodí do školy, dochádza do nej z Tokajíka do Stropkova, keď od septembra 2022 navštevuje druhý stupeň základnej školy. K zmene pomerov na strane maloletej A. tak nepochybne došlo, táto je staršia, nastúpila do školy, v súvislosti s čím prirodzene vzrástli výdavky na ňu spojené s rastom, plnením školských povinností (školské pomôcky, zabezpečenie potrieb do školy), cestovné do školy. Otec maloletej v čase posledného rozhodovania o výživnom na maloletú A. priemerný mesačný príjem mal vo výške 16.398,- Kč, čo pri prepočte na menu euro činí cca 670,-eur. Aj vtedy, tak ako aj teraz nepracoval celý rok, ale len časť roka. Na tom sa nič nezmenilo.

24. V čase posledného rozhodovania súdu o výživnom na maloletého A. rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 11.09.2020 tento mal 4 roky, chodil do škôlky. V čase podania návrhu od poslednej úpravy výživného u neho uplynulo cca 18 mesiacov. V súčasnosti má 6 rokov, chodí do školy, dochádza do nej z Tokajka do Stropkova, keď od septembra 2022 navštevuje prvý ročník. K zmene pomerov tak nepochybne došlo aj na strane maloletého A., tento nastúpil do školy, v súvislosti s čím prirodzene vzrástli výdavky na neho spojené s plnením školských povinností (školské pomôcky, zabezpečenie potrieb do školy), cestovné do školy. Otec maloletého v čase posledného rozhodovania o výživnom na maloletého A. priemerný mesačný príjem mal vo výške 25.921 Kč, čo pri prepočte na menu euro činí cca 1.059,51 eur.

25. Pokiaľ ide o aktuálne pomery, resp. pomery v čase podania návrhu na zvýšenie výživného a doposiaľ, na strane otca, súd z predložených listinných dôkazov zistil, že otec pracuje v spoločnosti KARETA s.r.o. Bruntál, Česká republika kde podľa pracovnej zmluvy nastúpil dňa 1.4.2022 ako stavebný robotník. Miesto výkonu práce má v Bruntále a ďalej na pracoviskách na stavbách, ktoré táto spoločnosť vykonáva. Pre účely cestovných náhrad je pravidelným pracoviskom mesto Bruntál. Pracovný pomer je dohodnutý na dobu určitú, od 1.4.2022 do 30.11.2022. Dĺžka jeho stanovenej pracovnej doby činí 40 hodín týždenne. Podľa potvrdenia zamestnávateľa (č.l.72 spisu) činí jeho priemerný čistý mesačný príjem za obdobie od apríla 2022 do augusta 2022 pri zohľadnení odpracovaných nadčasových hodín sumu 36.340,-Kč, čo pri prepočte na menu euro činí cca 1.480,- eur. Podľa potvrdenia o mzde cestovné náhrady mu nie sú vyplácané. Z potvrdenia Úradu práce Českej republiky- krajskej pobočky v Ostrave (č.l.74 spisu) súd zistil, že otec bol v období od 18.12.2021 do 31.3.2022 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, bola mu v období od 18.12.2021 do 31.3.2022 poskytovaná podpora v nezamestnanosti, ktorá podľa oznámenia úradu práce zo dňa 21.12.2021 na č.l.75 spisu patrila mu odo dňa 18.12.2021 vo výške 19.490 Kč mesačne počas prvých dvoch mesiacov, 14.992,-Kč mesačne počas ďalších dvoch mesiacov. Priemerný príjem otca dosiahnutý za posledných 9 mesiacov- t.j. do augusta 2022 (po zohľadnení vyplatenej podpory v nezamestnanosti vo výške 2x 19.490,-Kč a 2x 14.992,-Kč a pracovného príjmu od apríla 2022 do augusta 2022) tak činí 27.851,-Kč., teda cca 1.135,-eur.

26. Pokiaľ ide o pomery matky maloletých detí, táto už nepoberá rodičovský príspevok ani dávku v hmotnej núdzi, ako sama uviedla, občasne si privyrobí obecnými prácami z čoho má príjem cca 66,-eur mesačne.

27. Porovnaním okolností rozhodujúcich pre určenie výživného v čase posledného rozhodovania o výživnom, a v čase od podania návrhu na zvýšenie výživného súd dospel k záveru, že došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zvýšenie výživného pre obe maloleté deti. Ako už bolo uvedené, nástup do školy je aj podľa ustálenej súdnej praxe považovaný za podstatnú zmenu pomerov odôvodňujúcu zvýšenie výživného. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že maloletá A., ktorá v čase poslednej úpravy výživného bola škôlkarka nastúpila do školy, od septembra 2022 je na druhom stupni základnej školy v Stropkove. Už len tým sa u nej podstatne zvýšili výdavky na krytie jej potrieb od času posledného rozhodnutia o výživnom. Navyše je treba uviesť, že od poslednej úpravy výživného u maloletej A. (uskutočnenej ešte v apríli 2018) uplynula dlhšia doba, podstatná zmena pomerov u nej je preto už len vzhľadom na jej rast, vyšší vek a zvýšenie životných nákladov absolútne nepochybná, a odôvodňuje potrebu zvýšiť výživné na ňu Aj u otca od posledného rozhodnutia o výživnom na ňu došlo k zmene pomerov, keď mu vzrástol príjem zo sumy v tom čase zistenej vo výške cca 670,-eur na sumu cca 1.135,-eur. Na krytie odôvodnených potrieb maloletej je doposiaľ určené výživné v sume 90,-eur mesačne nepostačujúce.

28. Ak otec uviedol, že nie je schopný platiť na maloletú A. vyššie výživné ako 120,-eur mesačne, tak k tomu súd uvádza, že za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletej a schopnostiam a možnostiam otca súd považoval sumu výživného 140,-eur mesačne, preto výživné zvýšil na túto sumu. Je zrejmý podstatný nárast príjmu otca v porovnaní s príjmom v čase poslednej úpravy výživného na maloletú A., a to aj pri zohľadnení inflácie a rastu nákladov medzi rokom 2018 a súčasnosťou. Aj po zohľadnení skutočností, že práca otca je sezónna a časť roka poberá len podporu v nezamestnanosti je jeho príjem stále podstatne vyšší v porovnaní s príjmom v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti k maloletej A.. Otcovi nepríbudla žiadna vyživovacia povinnosť.

29. Pokiaľ ide o maloletého A., z vykonaného dokazovania vyplýva, že ten v čase poslednej úpravy výživného bol škôlkar, v septembri 2022 nastúpil do školy v Stropkove. Už len tým sa u neho podstatne zvýšili výdavky na krytie jeho potrieb od času posledného rozhodnutia o výživnom. U otca od posledného

rozhodnutia o výživnom vzrástol príjem zo sumy v tom čase zistenej vo výške cca 1.059,-eur na sumu cca 1.135,-eur. Na krytie odôvodnených potrieb maloletého A. je naposledy upravené výživné v sume 70,-eur mesačne nepostačujúce. Za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletého a schopnostiam a možnostiam otca súd považoval sumu výživného 110,-eur mesačne. Otcovi nepríbudla žiadna vyživovacia povinnosť.

30. V súvislosti s tvrdeniami otca, že vzhľadom na svoje príjmy a výdavky nemôže platiť vyššie výživné na deti ako sumu 120,-eur mesačne na maloletú A. a 90,-eur mesačne na maloletého A. súd uvádza, že koncepcia zákona o rodine v otázke úpravy vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu premietnutá do takých jeho konkrétnych ustanovení ako je napríklad § 62 ods.5 (Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť)) vychádza z myšlienky, že každý rodič privádza dieťa na svet dobrovoľne a pri plnom vedomí si všetkých dôsledkov, vrátane povinnosti starať sa oň, resp. prispievať na jeho výživu, pričom tieto povinnosti favorizuje pred uhrádzaním výdavkov rodiča, ktoré nie sú nevyhnutné a istým spôsobom očakáva od rodiča snahu svoje pomery si upraviť tak, aby zákonnú vyživovaciu povinnosť si mohol plniť (uvedené potvrdzuje aj to, že od každého rodiča bez ohľadu na to či vôbec má nejaký príjem zákon očakáva platenie aspoň minimálneho zákonného výživného - § 62 ods.3 Zákona o rodine). Súd už uviedol, že výživné má zo zákona prednosť pred inými výdavkami rodičov, nehovoriac o výdavkoch ktoré vo všeobecnosti nemožno považovať za nevyhnutné.

31. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Preto k poukazu otca na to, že aj matka má vyživovaciu povinnosť súd uvádza, že toto tvrdenie otca je síce pravdivé, avšak v konkrétnych okolnostiach tu súdnej veci otec opomína tú podstatnú skutočnosť, že vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem, môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo čiastočne starostlivosťou o domácnosť (§ 62 ods.4 Zákona o rodine). Ďalšou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, napríklad bývania alebo stravovania. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará tak plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia, zdravotnej starostlivosti a pod.) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. „Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovaním bytových potrieb dieťaťa“ (citované z Pavelková, B., Zákon o rodine. Komentár. 3.vydanie. Bratislava. : C.H.Beck, 2019, komentár k § 62, s.392).

32. Preto v tu súdnej veci, v situácii kedy sa o deti osobne stará výlučne matka, na ktorej pleciach sú aj starostlivosť o domácnosť a bývanie detí (ako aj všetky prípadné mimoriadne výdavky a náklady detí na pokrytie ktorých otcom platené výživné nestačí) absolútne neobstojí obrana otca, že on uhradza už teraz o niečo viac ako polovicu matkou vyčíslených výdavkov na deti.

33. Vzhľadom na všetko uvedené má súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania za to, že preukázaným odôvodneným potrebám maloletých detí a preukázaným schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca, pri zohľadnení vyživovacej povinnosti matky detí zodpovedá a primerané pomerom na strane otca je výživné vo výške 140,-eur mesačne u maloletej A. a 110,-eur mesačne u maloletého A..

34. Keďže nebolo preukázané, žeby pomery otca umožňovali určiť vyššie výživné, v prevyšujúcej časti požadovanej sumy výživného súd návrh matky zamietol. Ak matka spochybňovala výšku výdavkov otca na cestu do práce, ktoré označila za premrštené, k tomu súd uvádza, že z predložených dôkazov je nepochybné, že otec bývajúcí v Zátore nepracuje v mieste bydliska, že dochádza za prácou a že zo mzdy ktorú preukázal musí hradit' náklady na cestovné, keďže podľa predloženého potvrdenia o mzde nedostáva ich náhradu. Reálny, využiteľný príjem otca je teda nepochybne o niečo nižší ako vyplýva z potvrdenia o mzde, čo súd musel zohľadniť. Ak matka poukázala na celkový rast životných nákladov v poslednom čase, tak tu súd musel zohľadniť všeobecne známu skutočnosť, že ten sa týka rovnako aj otca, nakoľko životné náklady (ceny potravín, pohonných hmôt a podobne), na čo otec aj poukázal rastú aj jemu. Rovnako súd musel zohľadniť pri rozhodovaní to, aká doba uplynula od posledného rozhodovania o výživnom, pričom nebolo právom súdu hodnotiť, či naposledy upravené výživné v zmysle

rodičovských dohôd bolo alebo nebolo primerané, zodpovedajúce možnostiam a schopnostiam otca v tom čase, mohol skúmať len zmenu pomerov od tej doby.

35. Je nepochybné že práca otca je sezónna. Otec sa podľa zistených skutočností práci nevyhýba, rovnakým spôsobom (sezónnou prácou, resp. prácou na určitú dobu) si príjem zabezpečoval i v čase predošlých rozhodnutí o výživnom. Nezodpovedá preto skutočnosti tvrdenia matky, že otec nepracuje sezónne. Táto skutočnosť bola zrejma už v pôvodných konaniach. Tu k žiadnej zmene nedošlo. Pri posudzovaní zmeny pomerov musí ísť o zmenu podstatnú a trvalú (nemožno upravovať výšku výživného povedzme každý mesiac, alebo štvrťrok podľa úplne aktuálnej výšky príjmu), preto pre reálny obraz o možnostiach a schopnostiach povinného je potrebné zohľadniť príjem za určité obdobie, preto aj súd, tak ako tomu bolo v predošlých konaniach vychádzal z výšky príjmu otca za čas, ktorý vyššie uviedol.

36. V súlade s návrhom matky aj kolízneho opatrovníka súd výživné zvýšil počnúc dňom 01.07.2022. Vyššie výdavky na deti v súvislosti so školou (školské pomôcky a potreby) sa prejavili už v tom čase. Otec aj sám vyššie výživné hradil už od júla 2022, čím sám zmenu pomerov v tom čase akceptoval a potvrdil. Keďže otec na výživu detí v čase po 01.07.2022 sám prispieval zvýšenou sumou 210,-eur mesačne, čo vyplýva z ním predložených potvrdení o úhradách a čo aj matka potvrdila, pri určení dlžného výživného súd vychádzal z toho, že otec od 01.07.2022 prispieval na výživu maloletej A. sumou 120,-eur mesačne a maloletého A. sumou 90,-eur mesačne (sám otec vo svojom vyjadrení sumu súhrne poukazovaného výživného špecifikoval takto). Keďže nad túto sumu výživného finančne ani nijako inak neprispieval, vznikol mu na zvýšenom výživnom dlh, ktorý zodpovedá rozdielu medzi ním plateným výživným a zvýšeným výživným. Tento dlh za dobu od 01.07.2022 do 31.10.2022 činí pri maloletej A. sumu 80,-eur (t.j. 4 mesiace x 20,-eur ako rozdielu sumy otcom na ňu hradenej, t.j. 120 eur a sumou zvýšeného výživného 140,-eur). Dlh za dobu od 01.07.2022 do 31.10.2022 činí pri maloletom A. sumu 80,-eur (t.j. 4 mesiace x 20,-eur ako rozdielu sumy otcom na neho hradenej, t.j. 90,-eur a sumou zvýšeného výživného 110,-eur). Preto vo štvrtom výroku tohto rozsudku súd uložil otcovi povinnosť tento dlh na zvýšenom výživnom uhradiť, a to vzhľadom na jeho možnosti a schopnosti v lehote do 30.11.2022 (čo spadá do obdobia plného príjmu otca zo zamestnania). Vo zvyšku súd návrh matky ako nedôvodný musel z dôvodov už uvedených zamietnuť.

37. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak, keďže na iné rozhodnutie o trovách konania nebol návrh ani zákonný dôvod.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Svidník.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods. 1, 2, 3 CMP).

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP). Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná (§ 64 CMP). Odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 65 CMP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 376 CMP).